

ZELEN SAVEZ - ZELENI -

P R O G R A M

**« ČOVJEČE NE TRAŽI DA PROMIJENIŠ SVIJET
I DA GA PODREDIŠ SEBI,
VEĆ RAZMIŠLJAJ O TOME,DA JE POTREBNO
PROMIJENITI SEBE
I USKLADITI GA SA SVIJETOM,KOJI TE OKRUŽUJE. «**

UVOD

Mi smo politička stranka ali se bitno razlikujemo od klasičnih političkih stranaka u zemlji.

Naš osnovni moto je razmišljaj globalno, a djeluj lokalno.

Mi kao stranka nismo orijentirani ni lijevo,ni desno,već naš orijentir je budućnost vezana za čovjeka i okoliš,koji ga okružuje.

Mi se zauzimamo za prisnije međuljudske odnose,za prijateljstvo i suživot među ljudima,ne obazirajući se na spol,boju i vjeru među ljudima.

Mi želimo biti prisutni svugdje,gdje se prihvaćaju najznačajnije odluke vezano za kvalitetu života čovjeka i za zaštitu prirode i okoliša.

Mi želimo okupiti pojedince,predstavnike građanskih inicijativa i udruge,koji teže k probitku građana naše zemlje i žele sačuvati bogatstvo naše prirode,kao i naše more.

Mi želimo biti aktivno uključeni u trend oživljavanja i jačanja ruralne ekonomije u Europi(ECOVAŠT).

Mi želimo biti aktivni član Europske Federacije Zelenih Stranaka ,jer mi smo dio takve Europe

OČUVANJE PRIRODE I ZAŠTITA OKOLIŠA

«Čovječe, shvati da svijet koji te okružuje nisi dobio u nasljeđe, već si ga unajmio od budućih generacija.»

Jedno od strateških područja djelovanja naše stranke, je područje očuvanja prirode i zaštita okoliša. Naša stranka treba biti predvodnik i nositelj glavnih akcija, kada se radi o zaštiti i očuvanju prirode i okoliša u našoj zemlji. Stranka treba da objedini sve pokrete, razne udruge, institucije i društva širom zemlje, koji u svojim osnovama programa djelovanja imaju, kako zaštititi okoliš i sačuvati prirodu.

Period industrijske civilizacije, koji je star oko tristo godina, karakterizirala je ideja napretka. Zrak, voda, zemlja i drugi resursi bili su i ostali svačiji, bez određenog vlasnika. Na osnovi takvog stanja svatko si je uzimao za pravo da s njima raspolaže i nekontrolirano ih koristi. Čovjekov odnos prema prirodi je agresivan i često puta je nedopustljiv. Takav odnos čovjeka prema sveukupnoj prirodi, doveo je do sukoba između njega i njegovog okoliša. Nastupila je ekološka kriza, a ideja napretka polako se pretvorila u ideju opstanka.

Očuvanje prirode i svih živih bića je najznačajnija zadaća svakog čovjeka, svake skupine ljudi i svake države. Zbog navedene činjenice potrebno je otklanjati uzroke onečišćivanja i spriječiti stvaranja novih.

Naši ciljevi su:

- zakonskom regulativom obvezati izgradnju učinkovitih bio pročišćivača, kako za sve urbane sredine, tako i za direktne zagađivače;
- zaštititi izvore pitke vode, jer područja, koja su proglašena vodo zaštitnim područjima su samo dekorativno tako proglašena, jer stvarnost je sasvim drugačija;
- spriječiti regulaciju rijeka i potoka, osim u cilju zaštite sela i gradova, jer se na taj način pretvaraju u mrtve vodotokove;
- spriječiti hidromelioracijsko posezanje u prirodu, osim tamo gdje je u funkciji zaštite naselja;
- more, kao jedno od naših najvećih bogastava, potrebno je zakonskom regulativom i konkretnim sankcijama zaštititi. Treba shvatiti da režim otpadnih komunalnih i industrijskih voda ne može se rješavati na način, da sva prljavština završi u moru;

- spriječiti daljnju izgradnju marina na našem moru i na taj način onemogućiti devastiranje najljepših dijelova obale i na taj način onemogućiti zagađivanje kako mora tako i obale;
  - zajedno s susjednim zemljama utvrditi kriterije plovidbe tankera po Jadranu, njihovu opremljenost u cilju ekološke zaštite Jadrana.
  - utvrditi maksimalni broj ulaska tankera u Jadran i spriječiti izgradnju bilo kakvog postrojenja, koje bi tražilo povećanje obujma plovidbe po našem zatvorenom moru;
  - proizvodnjom organsko-biološke hrane spriječiti zagađivanje prirode, jer je svima nama poznato, da konvencionalna poljoprivreda spada u red najvećih zagađivača;
  - stimulirati proizvodnju i upotrebu ekoloških gnojiva i ekoloških zaštitnih sredstava kao i njihovu upotrebu;
  - zaštititi naše šume i povesti brigu o obnovi istih;
  - povesti znatnu brigu za zaštitu endemičnih rijetkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta;
  - proglasiti sve više regionalnih parkova u našoj zemlji;
  - proglasiti što više parkova u moru;
  - sveobuhvatno sankcionirati mučenja životinja u našoj zemlji;
  - do očuvanja prirode prići krajnom obazrivošću kod gradnje novih prometnica i to rješavati s tunelima, usecima ili premoštavanjem;
  - preusmjeravanje teretnog i putničkog prometa na željezničke i pomorske putove;
  - riješiti otpadna spremišta i odlagališta na temelju razrađenih programa s gospodarenjem otpada, deponije trebaju biti prošlost, a umjesto njih pokrenuti proizvodnju komposta, a od poznatog organskog otpada proizvoditi ekološka gnojiva, a anorganski otpad vratiti u proizvodnju kao sirovinu;
  - uvesti dodatna oporezivanja na ambalažu, koja se ne može reciklirati i stimulirati proizvodnju ekološke ambalaže;
  - uvesti ekološku taksu na sve onečišćivače prirode, a naročito na otrovne materije;
- Da bi očuvali prirodu naše zemlje i zaštitili okoliš potrebno je djelovati u četiri pravca:

1. Z r a k

2. V o d a

3. Z e m l j a

4. Č o v j e k

1. Zrak

- po županijama ili regijama utvrditi glavne zagađivače zraka,
- nakon utvrđenih zagađivača snimiti emisiju štetnih sastojaka, koji odlaze u zrak,
  - komparirati utvrđene i dopuštene pokazatelje i u slučaju negativnog odstupanja, pod prijetnjom sankcija tražiti da se poštuju odobreni parametri sukladni s Zakonom,
  - zakonski parametri trebaju biti usuglašeni s evropskim, kao donjom granicom,
  - ukoliko zagađivač nije se u stanju uklopiti u predviđene zakonske standarde, potrebno je zatvarati takva postrojenja, koja zagađuju okoliš,
  - ustanoviti neovisnu instituciju, koja će redovito snimati zagađivanje zraka u urbanim sredinama, kao i kod izvora zagađivanja i redovito informirati javnost putem medija.

2. Voda

- uzorci pitke vode moraju se snimati redovito u kućanstvima na različitim lokacijama i to od strane neovisne institucije, pored vodoprivrednih tvrtki koje dobivljaju pitku vodu građanima naše zemlje,
  - kao kod zraka potrebno ustanoviti zagađivače,
  - kod svih zagađivača tražiti na temelju kakvog tehnološkog postupka i kakvih parametara je dobivena dozvola za rad,
  - u slučaju nepoštivanja dozvoljenih parametara, potrebno je zatražiti u roku 48 sati da se saniraju odstupanja i ako to nije moguće zabraniti rad dok se ne sanira nastali problem,
  - kao kod zraka ustanoviti da li su odobreni parametri sukladni Zakonu i da li su u Zakonu ugrađeni minimalni dozvoljeni europski parametri,
  - u svim urbanim sredinama moraju se izgraditi biološki i težiti kemijskim pročistačima, a isto tako svi direktni zagađivači,
  - nijedna investicija na području naše zemlje ne može se odobriti, ako nema u elaboratu ugrađeno izgradnju bioloških ili kemijskih pročistača,
  - neovisne institucije potrebno stalno snimati vodu u našim rijekama oko urbanih sredina i to na više lokacija,
  - svi nalazi moraju biti javno objavljeni putem medija.

3. Zemlja

Isto što je navedeno za zrak i vodu važi i za zemljište i da se ne bi ponavljalo navodimo samo specifičnosti:

- u svim urbanim sredinama moraju biti institucije,koje će upravljati odnosno gospodariti otpadom,
- odrediti javna odlagališta za otpad-deponije i to računati minimum na oko 300 000 stanovnika jedno suvremeno odlagalište izgrađeno po evropskim standardima,
- otpad,koji se ne može vratiti kao sirovina u proizvodnju potrebno je rješavati putem « p i r o l i z e »,a ne paliti i na taj način zagađivati okoliš,
- svi evidentirani ili potencijalni zagađivači moraju za svoj repro ili pogonski materijal dobiti suglasnost za korištenje,
- neovisne institucije trebaju pratiti poštivanje odobrenih dozvola i upoznati javnost da li se to poštuje ili odstupa od odobrenih parametara,
- potrebno zaštititi poljoprivredna zemljišta namijenjena za ekološku poljoprivredu i proizvodnju eko hrane,
- onemogućiti zakonskim putem pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u građevinske parcele,a pogotovo ne za izgradnju industrijskih pogona.

4.Ekologija čovjeka

Kada se govori o ekologiji čovjeka,tu se prvenstveno misli o ekologiji čovjeka kao pojedinca,koji direktno ili indirektno utječe na očuvanje prirode i okoliša.

- govoriti o ekologiji čovjeka znači da treba startati s odgojem ljudi na temu ekologija.S odgojem treba početi u osnovnim školama i nastaviti kontinuiranim obrazovanjem kroz sve faze školstva.putem tiska,radia,televizije i kroz radni proces čovjeka,kroz radno mjesto,
- onemogućiti pojedincu bilo kakav uvoz ili nabavku otrova ali za uzvrat mu pružiti mogućnost nabavke ekoloških proizvoda,
- sve proizvode,koji se ne mogu u prirodi reciklirati,potrebno je izbaciti iz osobne i porodične upotrebe(najlon vrećice zamijeniti s papirnatim).To treba rješavati s poreznom politikom u početnoj fazi,a kasnije donijeti odluku o zabrani prodaje takvih proizvoda,
- stimulirati i obučiti ljude,da u svojim okućnicama proizvode eko proizvode i koriste ekološka gnojiva i zaštitna sredstva,
- obučiti i stimulirati ljude za nabavkom malih kućnih eko kompostana,
- obučiti ljude kako da gospodare s otpadom odnosno da ga sortiraju i na taj način pomognu gospodarenjem otpadom,
- svi proizvodi koji se koriste kako u domaćinstvu,osobnoj higijeni tako i kod odjeće i obuće morali bi sadržavati naznaku da li njihovo korištenje šteti ljudskom zdravlju,a pogotovo djeci,

- sve proizvode koji sadrže određenu štetnost po ljudskom zdravlju potrebno posebno oporezivati, a takva sredstva koristiti namjenski u smanjivanju poreza na proizvodima ekološkog porijekla.

URAVNOTEŽEN OKOLINI PRIJAZAN GOSPODARSKI, SOCIJALNI I REGIONALNI RAZVOJ

« Tajna sreće nije u tome, da radiš to što voliš, već da voliš to što radiš »

Demokratski savez zelenih želi realizirati takav gospodarski razvoj, koji će građanima naše zemlje osigurati materijalno blagostanje, a ujedno očuvati i zaštititi prirodu i sva živa bića.

Podupirati ćemo one gospodarske djelatnosti i tehnologije, koje će prirodi najmanje štetiti. Boriti ćemo se protiv onih, koji žele očuvati ili čak proširiti djelatnosti, koje prirodu i živa bića ugrožavaju i uništavaju.

Naši ciljevi s tog područja su:

- očuvati našu samobitnost,
- razvijati proizvodne i uslužne djelatnosti, koje poštuju prirodne mogućnosti i regionalne izvore,
- tehnološka osuvremenjenost naše industrije i njezina ekološka sanacija,
- zabraniti uvoz prljave i zastarjele tehnologije,
- pomoći sebi, a naročito nerazvijenim područjima,
- zaštita poljoprivrednog zemljišta,-
- strateški razvoj gospodarstva bi trebao biti oslonac na eko-agroturizmu,
- potencirati ekološke obnovljive izvore energije,
- posvetiti naročitu brigu ekološkom stanovanju i ekološkoj izgradnji objekata, a naročito stambenih.

Naša orijentacija bit će usmjerena k strateškim opredjeljenjima i sve ostale djelatnosti su izvedive iz takvih strateških opredjeljenja.

Mi kao stranka želimo se usmjeriti u nekoliko za nas bitnih pravaca u gospodarstvu, kao što su:

1. EKO AGROTURIZAM

U našoj zemlji se je počeo pojavljivati eko-agroturizam na mala vrata, a mi smatramo da je to dosta kasno i da bi trebalo ubrzati cjelokupni proces.

Naša najpropulzivnija gospodarska djelatnost treba biti eko-agroturizam i to treba biti jedno od bitnih strateških opredjeljenja razvoja gospodarstva. S tom gospodarskom djelatnošću pokrивamo većinu zemljišta u zemlji i k tome pribrojimo našu uglavnom dobro sačuvanu prirodu, vidimo da takav koncept razvoja bi donijelo najveći broj zaposlenja. Kada na takvu gospodarsku djelatnost dodamo i preradu, doradu i turističku potrošnju, postizemo zaokružene prednosti naših prostora i ljudskog potencijala, pred drugima. U konkretizaciji cijeli program dijelimo na eko-turizam i eko-poljoprivredu.

1.1 Eko-turizam

Dugi niz godina masovni turizam je bio pojam, odnosno strategija razvoja turizma većina zemalja. Sve su očitiji negativni učinci na okoliš i kulturu područja, gdje se takav turizam naglo nekontrolirano razvijao.

Traže se odgovori na pitanja, kako i na koji način razvijati turizam na bilo kojem području, bez opasnosti da posjetitelji oštete ili izmjene izvorni karakter i izgled tog područja. Mi moramo iskoristiti izvanredno prirodno bogatstvo i ljepotu naše zemlje, očuvati pokrajine i kulturno nasljeđe.

Turizam je potrebno razvijati na blaži i kontroliraniji način, koji bi trebao sadržavati tri osnovne komponente održivog razvoja: ekološku, ekonomsku i društvenu.

Eko-turizam je stav, etika i način razmišljanja, koji otvara put u stjecanju novih navika i dio je globalne strategije za zaštitu prirodnih bogatstava i kulture. Kod eko-turizma bitno je naglasiti da se bazira na nekoliko načela:

- * Kvaliteta lokalne regije bila bi osnovno načelo.

- * Eko-sustav kao slijedeće načelo, govori o tome da je njegova mogućnost iskorištavanja ograničena.

- * Ekonomska korist kod domaćeg stanovništva stvara poticaj za sudjelovanjem u očuvanju prirodnih bogatstava i kulture.

Eko-turizam ne poznaje ni vrijeme ni prostor, jer eko-turizam treba razvijati kroz čitavu godinu i na čitavom prostoru naše zemlje, jer upravo je njegova snaga u rasprostranjenosti.

1.2 Eko-poljoprivreda

Ekološka proizvodnja hrane i prehrana s takvim proizvodima treba biti udarna točka programa razvoja poljoprivrede u ovom stoljeću.

Svjedoci smo da je tako zvana konvencionalna poljoprivreda dovela do stvaranja neviđene neravnoteže, kao što je iscrpljivanje zemljišta i ekološke štete. Upotreba štetnih kemijskih gnojiva, herbicida i pesticida naškodila je zdravlju čitave nacije.

Mi želimo proizvodnju hrane vratiti u okvire prirode, kako bi se izbjegle štetnosti, koje se reflektiraju na zdravlje čovjeka.

Proizvodnjom eko-hrane utjecat ćemo i na društvo u širem smislu, a da ne govorimo da u svijetu, a naročito u Europi, progresivno raste potražnja za takvom vrstom hrane.

Vraćajući se prirodi i prirodnim bogastvima, stvoriti ćemo iz naše zemlje, zemlju prirodnih vrijednosti, zemlju mira i tišine. Tome teži svaki čovjek, a prvenstveno dolazeći nam gosti, koji žele pobjeći pred bukom i betonom i koji si žele doživjeti sve više prirodnih vrijednosti netaknute prirode

Snaga eko-poljoprivrede povećava se s proizvodnjom, eko sjemenja i to poglavito autohtonog, sadnog i presadnog materijala, a pogotovo još s doradom, i preradom.

Uхватiti se u koštac pošasti, koja se zove genetsko modificirana hrana, brzo i kvalitetno možemo s razvojem ekološke poljoprivrede. Ekološkom proizvodnjom hrane najkvalitetnije možemo zaštititi našu poljoprivrednu proizvodnju, proizvođača i promovirati se na tržištu Europe i svijeta.

Da bi se cijeli program, vezan za ekološku poljoprivredu, mogao realizirati, moramo zaštititi poljoprivredno zemljište i spriječiti malverzacije oko kupovanja zemljišta u cilju pretvaranja u građevinske parcele.

2. EKOLOGIJA I ENERGETIKA

Postajući jedna od osnovnih komponenata društveno ekonomskog razvitka zemlje, energija je otvorila čitav niz novih problema s kojima suvremeni svijet nije bio suočen.

Dolazi se do spoznaje, da se zadnja desetljeća odvijaju u znaku prelaska svjetske ekonomije, iz stanja jeftine energije u stanje veoma skupe energije.

Svima konačno postaje jasno, da je energija veoma ograničen faktor i da se svijet nalazi na pragu krize klasičnih, odnosno fosilnih neobnovljivih izvora energije. Bitno je napomenuti da čovječanstvo postaje sve osjetljivije na probleme zaštite okoline i ekološki problemi postaju u globalnim i lokalnim razmjerima sve dominantniji. Takvu spoznaju potrebno je napomenuti jer bitno utječe na rentabilnost industrijskih objekata, a naročito na goriva fosilnog porijekla, zbog čega je počela potražnja izvora energije, koji bitno zaštićuju okolinu i samog čovjeka. Mi kao stranka tražimo da se zaštita i očuvanje prirode i okoliša implicitno ugradi u sve projekte proizvodnje energetike i potrebno prestrukturiranje energetske objekata.

Da bi navedenu problematiku riješili, tražit ćemo da se:

- * Ekološki saniraju termoenergetski objekti;
- * Gospodarstvo prestrukturira u smjeru manje intenzivnih programa;

- * Tehnologije s velikom potrošnjom energije zamijene sa štedljivijim tehnologijama;

- * Proizvode i uvoze proizvodi s manjom potrošnjom energije po jedinici snage;

- * Dobivanje energije preusmjeri na obnovljive izvore, kao što su: vjetar, sunce, bio masa, male protočne centrale koje ne uništavaju okoliš i kogeneracije. Ovakva proizvodnja, otvorila bi niz novih radnih mjesta, a resurse ne bi uvozili;

- * Spriječi bilo kakva proizvodnja električne energije s prljavim i za okolinu opasnim energentima, kao što su atomska energija i ugljen;

- * Stimulira otkup električne energije od malih i neovisnih proizvođača i da se stimulira izgradnja manjih decentraliziranih energetske objekata i uređaja;

- * Poštuju sve međunarodne konvencije, a isto tako da se javno objave standardi, kojih se HEP i drugi proizvođači moraju pridržavati.

3. EKO IZGRADNJA I STANOVANJE

Teorije arhitekture koje su se razvile i o kojima se diskutiralo i na veliko raspravljalo u prošlom stoljeću, bavile su se pretežno izgradbenom arhitekturom. Danas nakon što se postupno počinju probijati spoznaje moderne fizike i drugih znanosti, poravnat je put k cjelovitom promatranju svih oblika postojanja i svih pojavnih oblika, koje i graditeljstvo mora sadržavati. Znanost o zasnivanju ili nastanjivanju mora se uskladiti s zakonima prirode. Već davno je bio razvijen sistem za planiranje kuća, sela i gradova primjerno utjecajima sunca i mjeseca na zemlju s obzirom na sjeverni i južni pol i na ekvator.

Graditi i živjeti u skladu s zakonima prirode ne djeluje samo preventivno protiv bolesti, već je čak preduvjet za trajno izlječenje svake smetnje ili bolesti. Teško da se ijedan čovjek može pohvaliti da je potpuno zdrav. Za to nisu odgovorni samo zagađenje okoliša, zagađeni zrak, zagađena voda i hrana, već uvjeti stanovanja.

Uvjeti stanovanja imaju zaista odlučujući utjecaj na dobro stanje organizma i na zdravlje, kao i na kreativnost, uspjeh i blagostanje. « **Sick Building Syndrom** » ili **sindrom bolesnih građevina**, pogotovo u neboderima s uredima, predstavljaju veliki problem i to ne samo za medicinu, već i za privredu. Kronični umor, loša koncentracija, nedostatak radnog prostora mogu se pripisati tom sindromu.

Znanstvena istraživanja su pokazala da zagađenja zraka unutar zgrade zbog sintetičnih građevinskih materijala, zbog klimatizacijskih uređaja, može biti i do dvadeset puta veći nego vani na otvorenom, čak i u dane s najvećim opterećenjem zbog ispušnih plinova ili smoga i to u gradovima.

Današnja znanost sugerira, da se po mogućnosti koriste samo prirodni materijali za gradnju i za namještaj. To ne samo zato, jer je nekad postojao takav materijal, već jer su sintetički materijali « m r t v i » materijali. Oni nisu rasli pod prirodnim utjecajima vremena, oni ne dišu, kao što to čini neobrađeno drvo.

Uskladiti gradnju i stanovanje s prirodom znači i uskladiti prostore u kući i to na principu kretanja sunca od istoka prema zapadu. Kad bi arhitekti znali gdje da smjeste kuhinju, bilo bi manje probavnih problema, a kad bi spavaće sobe bile na pravom mjestu, bilo bi manje nesаница. Prvenstveno se treba pobrinuti da teren na kojem se gradi stanovanjski objekt je na zdravoj lokaciji.

Naš cilj je da u Hrvatskoj izgradimo nekoliko pilot « **eko-naselja** ».

Naša stranka borit će se za realizaciju uravnoteženog okolini prihvatljivog razvoja gospodarstva s ciljem očuvanja naše samobitnosti. Stoga ćemo nastojati zabraniti uvoz prljave i zastarjele tehnologije i razvijati proizvodnju i uslužne djelatnosti, koje poštuju prirodne mogućnosti i regionalne izvore.

SOCIJALNA SIGURNOST, ZDRAVLJE, ŠKOLSTVO I KULTURA

« Bez zdrave prirode nema zdravog društva. Bez zdravog društva nema zdravog života, a niti zdravog pojedinca ».

Stvarat ćemo takvu socijalnu politiku, koja nikog ne ostavlja napuštenog. Ogromne socijalne razlike, koje su nastale od početka rata pa do danas na teret osiromašenog stanovništva, potrebno je vratiti onome, kome je oduzeto. Na tisuće i tisuće obespravljenih ljudi u našoj zemlji, koji su ostali bez posla, bez sredstava za život, a mladi bez perspektivnosti u svojoj zemlji, mora se hitno mijenjati. Svim onima koji su doveli zemlju u takvu situaciju poručujemo, da ćemo uloge promijeniti. U svim strukturama moraju biti ugrađeni temelji zaštite čovjeka od rođenja pa do smrti. Svakom djetetu treba biti omogućeno da se redovito školuje i da stekne minimalno desetgodišnje obrazovanje na teret države. Umirovljenicima, koji su s svojim radom zadužili ovu zemlju, potrebno je vratiti njima njihovo dostojanstvo, a ne da smo ih pretvorili u najveće bijednike, jer su pokradeni od preko noći stečenih tajkuna. Invalidima rada i rata i to poglavito domovinskog rata, treba omogućiti da žive dostojanstveno i minimum kao ostali građani zemlje. Svi građani zemlje moraju biti zdravstveno zaštićeni, jer naša zemlja treba biti država socijalne pravde, jer za to smo se i borili i mnogi izgubili svoje živote, a drugi postali trajni invalidi.

Naši ciljevi su:

- * zakonskim putem zaštititi minimum socijalne skrbi za radnika i seljaka, pred najezdom raznih tajkuna i tajkunčića i bili oni iz naše zemlje ili izvan naše domovine i tu ćemo dati punu podršku sindikatu u borbi da se takva prava ostvare;

- * zakonskim putem spriječiti velike socijalne razlike, jer imati više, morat će se ostvariti s radom a ne privilegijama i krađom;

- * uvođenje kategorije ispitivanja porijekla imovine bit će jedna od vrlo važnih naših zadaća i za sve nedokazano i neoporezovano tražit ćemo da se zaplijeni ili u najboljem slučaju plati neplaćeni i dodatni porez na tako stečenu imovinu;

- * kod pretvorbi mora biti prvo priznat i plaćen minuli rad za svakog djelatnika;

- * svaki stečaj treba sankcionirati tako, da menageri takvih tvrtki, najmanje pet godina ne mogu obavljati rukovodeću funkciju i niti mogu otvarati privatne tvrtke, jer to obično rade s ukradenim novcem iz tvrtki koje su odveli u stečaj;

- * za sve djelatnike, koji žive na račun bilo kojeg proračuna ili rade u tvrtkama ili ustanovama, gdje je vlasnik država i to od općina pa do ministarstava, moraju se javno objavljivati njihova primanja, jer svaki građanin koji plaća porez ima pravo znati na koji se način troše njegova sredstva;

- * potrebno stvoriti fond solidarnosti, kako bi radnici koji ostanu bez posla, mogli iz naknade koju primaju donekle normalno živjeti;

- * nijedan djelatnik, koji prima plaću iz proračuna ne bi imao pravo na naknadu za rad u raznim upravnim i nadzornim odborima:

- * na nivou županija ili regija bi trebalo stvoriti fondove, iz kojih bi se financiralo zapošljavanje stručnog kadra barem do dvije godine na javnim poslovima, kako mladim koji završavaju višu i visoku stručnu spremu i u čije je školovanje ova država uložila velika sredstva, bi se stvorila mogućnost da ne napuštaju svoju zemlju i da postoji kontinuitet između učenja i praktičnog rada. U takav fond bi se mogla uplaćivati sredstva od rada djelatnika, koji primaju plaću iz proračuna, a obavljaju poslove u upravnim i nadzornim odborima;

- * potrebno će biti zakonski odrediti, da minimalne mirovine moraju osiguravati egzistenciju umirovljenika, kako bi mogli dostojanstveno živjeti;

- * osiguravanje sredstava za izgradnju socijalnih stanova;

- * temeljem solidarnosti stvoriti uvjete, da svi građani budu zdravstveno zaštićeni pod istim uvjetima, a da nema privilegiranih;

- * rješenja u zdravstvu treba tražiti prvenstveno u preventivi, a ne u zdravstvenim ustanovama, jer tamo se rješavaju posljedice;

- * traženje moratorija minimum dvadeset godina na istraživanjima genetskog inženjeringa na ljudskom zametku;

- * protiv smo kloniranja živih bića, koje se je skrivečki počelo istraživati u nekakvim tajnim laboratorijima;
- * traženje moratorija na puštanje genetski promijenjenih organizama u okoliš;
- * depolitizacija školstva;
- * dopuna nastavnih programa u osnovnim, srednjim, višim i visokim školama s ekološkom obukom i programima;
- * svakom djetetu građana Hrvatske, osigurati iste uvjete za osnovno obrazovanje;
- * očuvanje kulturne baštine naše zemlje, kao kulturnih spomenika, bit će naša permanentna bitka;
- * posvetiti naročito brigu i stimulirati amatersku djelatnost, kako u kulturi tako i u sportu;
- * posebno stimulirati amaterski sport i oslobađati donatore poreza, za iznose, koje ulažu u takav sport;
- * osigurati svim osnovnim školama sportske dvorane, kako bi imala sva djeca iste uvjete širom naše zemlje, a ne sam pojedine škole u gradovima.

DEMOKRATSKO GRAĐANSKA DRŽAVA

« Ne dozvolimo da se ideja napretka pretvara u ideju opstanka ».

Mi smo zagovornici javne riječi, slobode kretanja i govora, tiska i ostalih medija. Ne dopuštamo da država kao svi njezini organi kontroliraju sav život ljudi. Zalažemo se za miroljubiv odnos među ljudima i državama. Ratovi za nas su prošlost, a za budućnost imamo razumijevanje, toleranciju, dogovaranje i poštivanje različitosti. Državu vidimo u budućnosti kroz razvitak lokalne samouprave i odlučivanja ali svakako ne kao sada toliko rascjepkane, koja prouzrokuje visoke troškove održavanja takvog režima, kojeg moraju podnijeti porezni obveznici. Radit ćemo na razvoju sistema, koji će nam omogućavati i ohrabrivati nas, da kontroliramo odluke, koje utječu na naše živote. Zastupnici u Saboru, kao i vijećnici u raznim Skupštinama, morat će odgovarati ljudima koji su ih izabrali, a ne političkim strankama i njihovim šefovima. Oni moraju svi zajedno shvatiti, da su odgovorni narodu, a ne narod njima.

Naši ciljevi su:

- * decentralizacija odlučivanja:

- * zastupnicima ograničiti mandat na osam godina, jer to postaje drugačije kočnica razvoja i promjena, a to zbog začahurenosti i povijanju šefu svoje stranke i nemogućnosti realizacije promijena, sve dok se pojedinci direktno ne biraju i ne polažu račune svojim biračima;
- * zastupnike tretirati kao ostale građane, a ne da kroz samo dvije godine nastupa ostvaruju prava na mirovine, daleko iznad ostalih građana u zemlji;
- * realizacija europskih standarda vezano za prava manjina u našoj zemlji i isto tako tražiti reciprocitet za naše manjine u drugim zemljama;
- * sprečavanje gospodarskih, bankarskih i drugih monopola u zemlji;
- * prodaju droga tretirati kao najteže krivično djelo, a preventivi posvetiti posebnu brigu kroz status elementarnih katastrofa;
- * sprečavanje reklamiranja duhanskih proizvoda i alkohola;
- * borbu protiv AIDS-a tretirati kao elementarnu nepogodu i pokrenuti svu javnost u borbu za rješavanje, a pogotovo za sprečavanje;
- * svi moraju imati ista prava pred Zakonom i sudstvo treba imati isti status za sve građane naše zemlje;
- * za povrijeđena prava građana i nanesena im nepravda ne može imati tretman zastare;

Cjelokupni program stranke je usmjeren k tome, da očuvamo najveću vrijednost u zemlji, a to je čovjek i priroda koja ga okružuje.

Predsjednik stranke:
mr.sc. Josip Anton Rupnik